

Wet beschermt landschap onvoldoende

Landschapswaarden worden juridisch nog niet goed beschermd. Dat concludeert Fred Kistenkas van Alterra, onderdeel van Wageningen UR.

Kistenkas bestudeerde twee jaar jurisprudentie over bescherming van het landschap. De landschappen ontberen rechtsbescherming, concludeert de jurist daaruit. 'Nationale Landschappen en hun kernkwaliteiten zijn benoemd in de Nota Ruimte. Dat is geen wet. Ook de nieuwe Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte niet. Bij de beoordeling van plannen kijkt de wetgever naar wetgeving en verdragen. Er was geen EHS-wet of Wet nationaal landschap, dus bescherming was niet afdwingbaar. Overheden en dan vooral bouwlustige gemeenten konden dus gewoon hun gang gaan. Bezwaarmakers hebben geen poot om op te staan. Een gevolg daarvan is dat er in Nationale Landschappen gewoon wordt gebouwd, zoals in het Groene Hart.' Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro), dat sinds eind december vorig jaar regelt waaraan bestemmingsplannen moet voldoen, is wel wetgeving. In het huidige Barro staan nu alleen nog



Nationaal Landschap het Groene Hart.

bestemmingsplaneisen voor grote rivieren, kustfundament, de Wadden en het Waddengebied, de mainportontwikkeling Rotterdam en defensie terreinen. De komende tijd wordt nog meer in het Barro ondergebracht. 'Als de EHS daar dan ook in wordt opgenomen, dan wordt de EHS wel rechtens beschermd.' Voor Nationale Landschappen, die door decentralisatie een verantwoordelijkheid zijn van provincies, ziet Kistenkas een andere oplossing. Bescherming kan via de provinciale

ruimtelijke verordening (PRV). Met een 'ja, mits' regime, waarbij je ruimtelijke plannen toetst op hun effect op kernkwaliteiten van het landschap, zoals openheid. 'Als je dat in de PRV opneemt is die toetsing van effecten van plannen op de kwaliteit van het landschap wel afdwingbaar.'

Het opnemen van de bescherming van Nationale Landschappen in iedere PRV, kan de rijksoverheid afdwingen in het Barro, zegt Kistenkas. 'Zo krijgen provincies ook een juridisch instrument in handen om gemeenten in het gareel te krijgen. Met verordeningen en inpassingsplannen kunnen ze het landschap overeind houden. Ik zou zeggen: maak daar dan ook gebruik van.'

Dat de provincies een stevige vinger in de ruimtelijke ordeningspauze hebben en houden is volgens Kistenkas wel belangrijk. 'Het gedrag van gemeenten, zoals het maken van bestemmingsplannen in de EHS en het negeren van de Boswet, laat zien dat je ze aan regels moet binden.'

Contact:

fred.kistenkas@wur.nl
0317 - 48 53 84